

Tiedon laatukehikko -hankkeen TIHA TP3 Tilastokeskus- ohjausryhmän kokous 3/2020

Aika: Perjantain 23.10.2020 klo 14.-15.30
Paikka: Teams
Läsnä: Mari Ylä-Jarkko (pj), Jussi Heino, Hannele Orjala, Outi Ahti-Miettinen, Essi Kaukonen (sihteeri)
Poissa:

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Kokous avattiin klo 14. Asialistaan ei tullut lisäyksiä.

2. Ilmoitusasiat

Mari Ylä-Jarkko siirtyy vuodenvaihteessa Luonnonvarakeskukseen Tilastopalvelut-yksikön johtajaksi. Uuden ohjausryhmän puheenjohtajan nimeäminen Tiedon laatukehikon TK ohjausryhmään on työn alla.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edelliseen TK ohjausryhmän pöytäkirjaan ei ole tullut muutoksia.

4. Projektin tilannekatsaus

Tarkasteltiin projektin tilannekuvaa STOJ raportoinnin kautta. Tässä vaiheessa toteumaprosentti selvitysten osalta on 50 prosenttia. Todettiin, että työ pääsi alkamaan myöhässä ja siihen nähden näissä töissä on edetty varsin hyvin.

Meneillään olevan jakson tehtävät

Perjantaina 16.10.2020 pidetyssä laajan projektiryhmän järjestäytymis- ja suuntauspajassa keskusteltiin tiedon laatukehikon rajauksista. Tiedon laatukehikon on alkuvaiheessa suunniteltu kohdentuvat perustietovarantoihin ja tätä ajatusta pidettiin pajassa pääsääntöisesti hyvänä, jo senkin takia, että monet muut asiat rakentuvat perustietovarantojen päälle. Perustietovarannoille valittavat laatuksiteerit soveltunevat pitkälti myös muihin tietovarantoihin, mutta vinoutuman mahdollisuus silti tunnistettiin. Kuvat, videot, äänitallenteet, kuvanteet ja 3D-kuvat nähtiin sellaisina datatyyppinä, jotka ovat, jos ei aivan alussa, niin ainakin jossain vaiheessa kehittämässä huomioitavia tiedon tyyppejä. Asiakirjojen huomioiminen nousi myös esille ja niiden suhteen oli ristiriitaisia toiveita. Pajassa tuli myös esille, että tiedon laatukehikon kehittämisen aikataulua pidettiin kunnianhimoisena ja yhtenä haasteena onkin viestintä siten, että kaikki osallistujat ehtivät riittävässä määrin perehtyä kulloinkin työstettäviin asioihin.

Ohjausryhmä kommentoi tiedon tyyppeihin kohdistuvaa rajausta. Rakenteinen tieto nähtiin ensisijaisena työn kohteena. Päätettiin viedä VM ohjaukseen käsiteltäväksi rajaus koskien seuraavia: kuvat, videot, äänitallenteet, kuvanteet ja 3D-kuvat. Nämä tiedon tyytit voivat olla merkittäviä avoimen datan kannalta ja siksi rajaus niiden osalta tulisi käsitellä VM ohjauksessa. Ohjausryhmäkeskustelussa nähtiin, että tulevat laatuksiteerit voivat todennäköisesti pitkälti kattaa nämä tiedon tyytit, vaikka ne eivät aivan alussa työstössä mukana olisikaan. Nähtiin myös, että

28.10.2020

työssä on hyvä lähteä liikkeelle rakenteisesta tiedosta, jotta laatukriteerien työstämisessä päästään asetetussa tiukassa aikataulussa tuloksiin. Projektipäällikkö esitti ajatuksen siitä, että kuvat, videot, äänitallenteet, kuvanteet ja 3D-kuvat voisivat tulla mukaan pilotteina vuoden 2021 puolella. Ohjausryhmässä esitettiin myös näkemys näiden rajaamisesta kokonaan pois Tiedon laatukehikon työstä.

Projektipäällikkö kertoi, että nykytilaselvitys koskien julkishallinnon tietovarantojen laadunvarmistuksen nykykäytänteitä on nyt hyvin liikkeellä. Projektissa on muodostettu malli nykytilahaastatteluille ja nykytilahaastattelut ovat parhaillaan käynnissä. Ne kohdentuvat tässä vaiheessa osallistujaorganisaatioihin. Haastattelut jatkuvat ja näiden tulokset on tarkoitus koota yhteen marraskuun puolivälissä, jolloin 20.11. ohjausryhmissä voidaan arvioida sitä, halutaanko nykytilaselvityksessä vielä johonkin suuntaan edetä.

Ohjausryhmä näki valitun etenemistavan toimivana ja haastattelut ainoana mahdollisena etenemistapana. Kyselymotonen selvitys ei tuottaisi vastaajien erilaisten taustojen ja erilaisen kielen takia hedelmällistä tulosta.

Projektipäällikkö kertoi, että KV benchmarkkauksessa on selvitetty maailman tilannetta kansallisten julkishallinnon tiedon laatukehikoiden suhteen. Työ on edennyt valittujen /mahdollisten maiden haastatteluihin, joista ensimmäinen oli torstaina 22.10.2020 Kanadan kanssa.

Ohjausryhmä kannatti tämän työn jatkamista kevyellä otteella vuoden loppuun asti. Ohjausryhmä ilmaisi varauksensa sille, kuinka paljon tästä benchmarkkauksesta saamme konkreettista hyödynnettävää tietoa, sillä useimmat maat ovat varsin alkuvaiheessa julkishallinnon tiedon laatukehikoiden kehittämisen suhteen. Yksittäisiä hyödynnettäviä asioita tuli kuitenkin jo edellisen illan Kanadan kanssa käydyssä keskustelussa esille.

Tiedon laatukriteerien taustalla vaikuttaviin standardeihin ja viitekehikoihin on tutustuttu ja niitä on työstetty. Projektipäällikkö kertoi, että tiedon laatukriteerejä pohjustetaan seuraavaksi laajalle projektiryhmälle suunnatun kyselyn muodossa.

Resurssitilanne ja hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden tilanne ja erityistarpeet

Tilastokeskuksen osalta resurssitilanne on hyvä. MML Antti Jakobsson ja Vero Jaana Lehtilä ovat aktiivisesti mukana Nykytilaselvityksessä. Muiden osallistuvien organisaatioiden kohdalla toimintatavat ovat muotoutumassa ja aktiivista osallistumista toivotaan kaikilta osallistujilta projektin sisäisen uutiskirjeen seuraamisen ja siihen reagoimisen lisäksi aktiivisen työpajaosallistumisen muodossa. Työpajoja edeltävät kyselyt on otettu käyttöön uutena työkaluna. Teams-työtilatyöskentely on avoinna kaikille.

TiHA-hankkeen mahdolliset muutosehdotukset ja muut ehdotukset

TiHA-hankevetäjätapaamisessa syyskuun lopulla keskusteltiin muun muassa TiHA-työpaketin välisistä suhteista sekä EIF-kehikon hyödyntämisestä.

28.10.2020

Maanantaina 19.10.2020 oli TP1 tilaisuus, johon osallistuivat Mari Ylä-Jarkko ja Outi Ahti-Miettinen sekä puheenvuoron pitäjänä Marjo Bruun.

2.11.2020 on tiedossa Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisten tavoitteiden verkkoseminaari.

Hannele Orjala kertoi, että 9.12.2020 on tulossa TP2+TP4 semanttisen yhteentoimivuuden tilaisuus ja 30.11.2020 API-linjausten valmistelutilaisuus. Ohjausryhmä kannusti Tiedon laatukehikkoa olemaan aktiivinen näiden tilaisuuksien suhteen ja etsivän mahdollisia yhteistyömahdollisuuksia.

Tässä yhteydessä korostettiin yhteyttä Tiedonhallintalakiin ja todettiin, että Leena Storgårds (jäsen) ja Outi Ahti-Miettinen (varajäsen) ovat mukana Tilastokeskuksesta Tiedonhallintalautakunnassa.

Tulevat tehtävät ja niihin liittyvät riskit

Todettiin, että edellä mainittuja selvityksiä tulee jatkaa ehdotetulla tavalla. Projektipäällikkö kertoi, että samaan aikaan ollaan liikkeellä myös laatukriteerien muodostamisen (Q4 tehtävä) kanssa.

Tarkasteltiin Tiedon laatukehikko -projektin riskejä VM hankesalkun kautta. Päivitettiin riski ”organisaatioiden sitoutuminen” -> ”organisaatioiden sitoutuminen aktiiviseen työskentelyyn” -nimiseksi ja samalla nostettiin sen todennäköisyysarvio vähäisestä kohtalaiseksi. Pohdittiin, sitä, miten voitaisiin vastata tähän riskiin. Todettiin, että laajalle projektiryhmälle kohdennetut kyselyt on otettu käyttöön uutena aktivoivana muotona. Viestintä ydinprojektiryhmän ja laajan projektiryhmän välillä on tärkeää. Todettiin, että tulee kuitenkin pitää jatkuvasti mielessä, että projektilta odotetaan tuotoksia varsin ripeässä aikataulussa, eli panostus viestintään tulee olla suhteessa muuhun työhön. Laskettiin ”Tietomääritykset vain kapealta tietoalueelta” riskin todennäköisyys merkittävästä kohtalaiseksi, sillä tiedon laatukehikon kehittämisessä edetään nyt varsin laajalla skopella.

Q4 jakson erityisenä riskinä on yhteisymmärryksen saavuttaminen valittavien laatukriteerien suhteen ja ennen kaikkea yhteisen ymmärryksen luominen niistä. Laatukriteerien määrittely tulee tehdä varsin tarkalla tasolla.

5. Tiedoksi ja kommenteille: Tietovarantojen laadunvarmistuksen nykytilaselvityksen tilannekuva

Projektipäällikkö kertoi tietovarantojen laadunvarmistuksen nykytilaselvityksestä ja sen etenemisestä. Ohjausryhmä kannatti valittua työstötapaa ja etenemisehdotusta, jolloin nykytilaselvitysten haastattelujen kooste on käytettävissä 20.11.2020 ohjausryhmien kokouksissa. Nykytilahaastattelut kohdistuvat tässä vaiheessa osallistujaorganisaatioihin.

6. Tiedoksi ja kommenteille: KV Benchmarkkauksen tilannekuva (kansalliset julkishallinnon tiedon laatukehikot muissa maissa)

Projektipäällikkö kertoi KV benchmarkkauksen tilannekuvasta julkishallinnon tiedon laatukehikoiden suhteen ja etenemisehdotuksesta. Ohjausryhmä kannatti tämän työn jatkamista kevyellä otteella vuoden

28.10.2020

loppuun asti. Ohjausryhmä ilmaisi varauksensa sille, kuinka paljon tästä benchmarkkauksesta saamme konkreettista hyödynnettävää tietoa, sillä useimmat maat ovat varsin alkuvaiheessa julkishallinnon tiedon laatukehikoiden kehittämisen suhteen. Kanadan kanssa edellisenä iltana käyty keskustelu toi hyvin esille sen, että vaikka keskeneräisestä työstä ei ole saatavilla materiaalia verkossa, niin tapaamisissa keskeneräisestä kehitystyöstä voidaan hedelmällisesti keskustella.

7. Muut asiat

VM ohjausryhmä kokoontuu ensimmäistä kertaa 20.11.2020 klo 8.-10.00.

Tiedoksi TK ohjausryhmälle: Laajan projektiryhmän tapaamismuistiot julkaistaan TiHA-hankkeen käytäntöjen mukaisesti verkossa. Kyseiset dokumentit löytyvät Tiedon laatukehikko -hankesivulta Tilastokeskuksen ohjausryhmän pöytäkirjojen yhteydestä.

15.10.2020 pidettiin viestintäpalaveri TIHA hankkeen ja Tiedon laatukehikko hankkeen viestinnästä. Tilastokeskuksesta tässä palaverissa oli mukana Mervi Ukkonen ja Essi Kaukonen. Muun muassa Trello, podcastit ja videot ovat osa yhteistä avointa viestintää. Seuraavassa yhteisessä tapaamisessa käsitellään Tiedon laatukehikon viestintäsuunnitelmaa. Kuukausittaisten TiHA hankevetäjätapaamisten asialistalla on jatkuvasti viestintä ja Mervi Ukkonen Tilastokeskuksesta osallistuu jatkossa näihin palavereihin.

Ohjausryhmä kehotti projektia tutustumaan Tietoarkiston Aila-palveluun aineistojen laadun kuvauksen näkökulmasta.

8. Seuraava kokous

Perjantaina 20.11.2020 klo 13.-14.00

Jakelu:

Tiedon laatukehikko TiHATP3 Teams-työtilan Ohjaus-kanava sekä Tiedon laatukehikon verkkosivut